RAADSINFORMATIEBRIEF (RIB)

Registratienr :	Z/22/019609
Inlichtingen:	Tom Peters
Team:	Fysiek Domein
Portefeuillehouder:	Portefeuillehouder Blomen
Onderwerp:	Raadsinformatiebrief evaluatierapport nieuwe afvalsystematiek
Bijlage:	Evaluatierapport nieuwe afvalsystematiek

Aan de leden van de raad van de gemeente Maasgouw

Geachte leden van de raad,

Begin 2022 is de nieuwe afvalsystematiek ingegaan. Zo halen wij restafval in plaats van 1 x in de 2 weken, nog maar 1 x in de 4 weken op. Ook wordt een lager vastrecht gehanteerd afhankelijk van de containermaat. Daarbovenop wordt een bedrag per aanbieding van het restafval betaald, waarbij het bedrag ook weer afhankelijk is van de litermaat container. Daarmee wordt een financiële prikkel gegeven om goed te scheiden. Als inwoners toch meer afval hebben dan wat in de restcontainer past, zijn er uitwijkmogelijkheden voorzien in de wijkparkjes die zich in iedere kern bevinden. Daarnaast wordt PMD vanaf 2022 in doorzichtige zakken aan huis ingezameld in plaats van via ondergrondse containers, om teveel vervuiling (lees: afvalstromen die er niet in thuishoren) te voorkomen. De kosten voor de inzameling van groente-, fruit- en tuinafval worden niet meer apart belast: deze kosten zijn al inbegrepen in het vastrecht.

Milieurendement
De gewijzigde inzamelsystematiek en de manier waarop Maasgouw het principe ‘de vervuiler betaalt’ invult, heeft erin geresulteerd dat inwoners hun afval nog beter zijn gaan scheiden en er minder restafval vrijkomt.
De opgave is om de 145 kg restafval per persoon terug te brengen naar 100 kg in 2023 en in 2025 naar 80 kg. Deze doelstelling heeft betrekking op het totaal van fijn restafval (dat wat inwoners in de container aan huis of in de verzamelcontainer aanbieden) en grof restafval (dat wat inwoners aanbieden op het milieupark).

De hoeveelheid restafval in de container is gedaald van 158 kg naar 88 kg per inwoner. Een verdere verlaging door nog meer GFT-afval, papier, PMD, glas, textiel en aanvullend luiers gescheiden in te zamelen is nog beperkt mogelijk. De daling van de hoeveelheid fijn restafval komt voor een belangrijk deel doordat inwoners meer GFT-afval gescheiden aanbieden. Het aandeel groente-, fruit- en etensresten in de restafvalcontainer is fors gedaald. Het aandeel tuinafval is vrijwel gelijk gebleven (dat was al weinig).
De hoeveelheid grof restafval op het milieupark is gelijk gebleven, namelijk 35 kg per inwoner. Winst is nog te behalen door op het milieupark nog beter voor te scheiden, waardoor de hoeveelheid grof restafval vermindert.
De doelstelling van 100 kilogram restafval per inwoner in 2023 is voor Maasgouw, gelet op het resultaat in 2022 (123 kilogram), haalbaar.
Geconcludeerd kan worden dat de nieuwe afvalsystematiek haar vruchten afwerpt op gebied van milieurendement.

Financiële effecten
De financiële effecten van de gewijzigde afvalsystematiek worden bekeken op RD Maasland-niveau.
De inzameling is namelijk voor een deel gemeentegrens-overschrijdend en de systematiek in de drie gemeenten, voor zover mogelijk, uniform. Er is onderscheid gemaakt in investeringen en eenmalige kosten, en extra structurele kosten.

De investeringskosten bedragen € 1.384.000 en hebben betrekking op containers, afvalpassen en aanrechtbakjes. De eenmalige kosten bedragen € 426.000 en hebben betrekking op communicatie, mensuren voor implementatie, alsook het innemen/uitzetten en verwijderen van (verzamel)containers. De extra structurele kosten bedragen € 372.000 en bestaan uit onder andere aanschaf van PMD-zakken en inzameling en onderhoud van containers.
De jaarlijkse kapitaallasten en extra structurele kosten zijn samen € 549.000, waarvan het Maasgouwse aandeel € 200.000 bedraagt. Aanvullend zijn alle gemeenten jaarlijks een extra bedrag kwijt aan de BsGW voor de nieuwe heffingswijze. Voor Maasgouw is dit € 10.000.
Tegenover deze extra kosten staat een bedrag van € 510.000 aan besparingen op de verwerkingskosten, waarvan het Maasgouwse aandeel € 100.000 bedraagt.
De besparingen blijven dus achter vergeleken met de kosten.

Verder heeft BsGW eenmalig kosten in rekening gebracht voor het inrichten en regelen van processen voor het opleggen van de afvalstoffenheffing. Voor de gemeente Maasgouw was dit een bedrag van € 83.700. Tevens is in Maasgouw specifiek eenmalig € 19.000 besteed voor de inzet van een afvalcoach.

Aandachtspunten & aanbevelingen
Er zijn ook aandachtspunten en aanbevelingen waarmee we aan de slag kunnen. Deze staan hieronder opgesomd.

Kwaliteit GFT en PMD
De kwaliteit van het gescheiden ingezamelde GFT-afval en PMD staat onder druk. Vooralsnog bevat het gescheiden ingezamelde GFT-afval en PMD in Maasgouw weinig vervuiling en dit ligt voor beide fracties onder de landelijke gemiddelden. Blijvende aandacht voor de mate van vervuiling is gewenst, zodat bij een eventuele terugval in zuiverheid tijdig kan worden ingegrepen. Aanbeveling is om te onderzoeken of, en zo ja, in welke inzamelroutes de gemeente te maken heeft met vervuiling. Chauffeurs en beladers weten meestal welke inzamelroutes slecht zijn. Er kan worden afgegaan op hun ervaring en routes die het ‘verdienen’ om gecontroleerd te worden kunnen worden geselecteerd. Een controle- en handhavingssysteem dat erop is gericht om verkeerd aangeboden PMD-zakken te laten staan en sterk vervuilde GFT-containers niet te legen en inwoners hierop aan te spreken, beperkt de kans op afkeur van de gehele vracht bij de overslag/verwerker. Overigens wordt deze benadering in de praktijk nu al deels toegepast. Wij zullen hiermee doorgaan en indien nodig of wenselijk, intensiveren.

Hoeveelheid fijn restafval
Uitgaande van de huidige tarieven voor een lediging/inworp is een resultaat van 80 kg fijn restafval per inwoner haalbaar (nu 88 kg). Een verdere verlaging is nog mogelijk wanneer luiers gescheiden worden ingezameld. Hiervoor kan Maasgouw kiezen zodra er verwerkingscapaciteit beschikbaar is. Een verdere verbetering van de andere afvalstromen is nog maar beperkt mogelijk.

Hoeveelheid grof restafval milieupark
De hoeveelheid grof restafval die inwoners aanbieden op het milieupark is met 35 kg per inwoner gelijk gebleven. In vergelijking met het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten is dit echter een hoge score die voor verbetering vatbaar is. Onderzocht dient te worden of er mogelijkheden zijn om ervoor te zorgen dat inwoners de verschillende afvalsoorten op het milieupark nog beter scheiden.
Hierbij kan worden gedacht aan specifieke communicatie ter plaatse en via de websites van Maasgouw en RD Maasland, bewegwijzering, routing, tarifering of instructie van de medewerkers. Aanbeveling is om deze opties en de te verwachte effecten in kaart te brengen en voor de implementatie een actieplan op te stellen. Uitvoering in 2024.

Effect verhoging variabele tarieven
Het ledigings- of inworptarief bepaalt in belangrijke mate het aanbod fijn restafval. Hoe hoger dit variabele tarief, hoe minder fijn restafval huishoudens aanbieden. Er is echter geen lineair verband. Om te komen tot beduidend minder dan 80 kg fijn restafval per inwoner (richting de 60 kg) zullen de tarieven voor een lediging/inworp fors verhoogd moeten worden. Voor een 240 liter-container moet dan worden gedacht aan een verhoging in de ordegrootte van € 10 per lediging. Het ledigingstarief gaat dan omhoog van € 12 naar € 22. Huishoudens zullen de container dan nog gemiddeld zo’n 4 keer per jaar aanbieden (is nu 9 keer voor een 240 liter en 7 keer voor een 140 liter-maat). Het aantal nulaanbieders (is nu 5%) zal fors stijgen, mogelijk zelfs tot 20 à 30%. Verhogen van het variabele tarief is financieel risicovol en alleen wenselijk als de gemeente nog forser wil inzetten op het verminderen van de hoeveelheid fijn restafval met behulp van een financiële prikkel.

Nulaanbieders
5% van de huishoudens biedt de restafvalcontainer nooit aan. Dit is een laag percentage, maar wel waard om verder te onderzoeken. Het is uit oogpunt van zorgplicht van de gemeente wenselijk om deze groep te bevragen wat zij met hun afval doen.

Verschillende containermaten
De systematiek van vijf verschillende inhoudsmaten maakt de uitvoering van het opleggen van de afvalstoffenheffing, het beheer van de voorraad en de communicatie hierover complex en duur. Ook de afhankelijkheid van één leverancier is een niet-wenselijke situatie. Het is ons aanbevolen deze systematiek in al haar aspecten nog eens goed tegen het licht te houden.

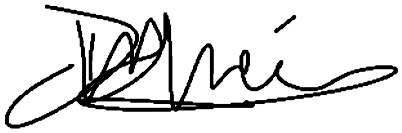
Samenvattend: we zijn op de goede weg, maar er is nog ruimte voor verbetering.

In de bijlage 'Evaluatierapport nieuwe afvalsystematiek' vindt u verdere informatie.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Maasgouw,

De secretaris, De burgemeester,

C.M. Keersmaekers D. Schneider

Bijlagen:
Bijlage 1: Evaluatierapport nieuwe afvalsystematiek